

IOAN VASILIU (1951-2016)

În ajunul Sărbătorilor de iarnă din anul 2016, am aflat cu stupeoare de sfârșitul neașteptat, fulgerător, al fostului nostru coleg și drag prieten Ioan (Neluțu) Vasiliu. Abia împlinise 65 de ani și nimic nu anunța plecarea sa către cetățile din cer.

Este îngrozitor de greu să evoci în scris personalitatea unui asemenea om, pentru că vorbele sunt puține, sărace, seci și par acum doar un act de conveniență. Despre Nelu Vasiliu nu se poate vorbi decât la timpul prezent pentru că el și-a lăsat definitiv amprenta printre noi, prin încăperile muzeului tulcean, pe minunățiile scoase de el din pământ, pe lucrările publicate...

Cunoștințele sale enciclopedice i-au permis să abordeze, să publice, cu egală pasiune și profesionalism, subiecte din epoca bronzului până în epoca medievală. Prezența sa alături de noi, discuțiile pe teme științifice sau "lumești", erau întotdeauna o sărbătoare. Îl iubeam și colegii noștri tineri, la început de drum, pentru că întotdeauna, Neluțu, știa cum și ce să le spună, dezinteresat și generos, știa cartea de care aveau nevoie, știa....tot.! Știa și în ce colț al magaziei, al depozitelor se găsește o piuliță sau un fragment Babadag

Iată și câteva repere pe care, noi colegii săi, nu le vom uita niciodată. Ioan Vasiliu s-a născut în municipiul Galați, la 9 noiembrie 1951. Între 1973 și 1977, a urmat cursurile Facultății de Istorie – Filozofie a Universității „Alexandru I. Cuza” din Iași, pe care le-a absolvit ca șef de promoție. Chiar în anul absolvirii, în 1977, a avut șansa să fie angajat ca muzeograf la Muzeul „Deltei Dunării” din Tulcea, secția istorie–arheologie și să se alăture colectivului de cercetători pe șantierului de salvare de la Troesmis. Au urmat șantierele de la *Aegyssus*–Tulcea, *Noviodunum*–Isaccea, *Dinogetia*–Garvăn, Chilia–Veche, Mihai Bravu, Luncavița, Sarichioi, Babadag, Enisala, *Beroe*–Ostrov, Frecăței, la care se adaugă nenumărate intervenții arheologice preventive, organizarea unor expoziții temporare și a unor numeroase evenimente culturale, sesiunile de comunicări După 1991, odată cu transformarea muzeului tulcean în Institutul de Cercetări Eco-Muzeale, Nelu Vasiliu devine cercetător principal III, apoi expert în arheologie și bunuri arheologice și istorico-documentare, atestat de Ministerul Culturii.

Un reper semnificativ al trecerii prin această viață a colegului nostru este anul 2001, când obligațiile familiale au determinat schimbarea domiciliului său la Comănești, în jud. Bacău. Aproape imediat, ca o recunoaștere a profesionalismului său, Nelu a fost angajat la Muzeul Municipal de Istorie Onești, instituție unde, în scurt timp, a devenit director. Inima sa, știința sa, au rămas însă la Tulcea. Dovadă stă titlul lucrării sale de doctorat din 2002, "Bronzul timpuriu și mijlociu la Dunărea de Jos", problematică magistral studiată și documentată la Tulcea.

La Onești, un muzeu mic devenit mare prin prezența lui Neluțu Vasiliu care, având experiența dobândită la Tulcea, a coordonat organizarea expoziției de bază și a unor numeroase expoziții temporale, ridicând astfel semnificativ nivelul științific și muzeografic al acestei instituții, câștigând recunoașterea și respectul autorităților locale și al colegilor.

Departa de a-și fi epuizat în scris acumulările științifice, Ioan Vasiliu rămâne de citat cu contribuții semnificative. Între anii 1980-2008, chiar și după plecarea din Tulcea, studiile și articolele publicate în revistele Peuce, Pontica, Carpica, Materiale și Cercetări Arheologice, Symposia Tracologica etc., reflectă preocupările sale legate de istoria Dobrogei de Nord. Amintim aici mormintele de inhumație de la Troesmis, locuințele feudale timpurii de la Aegyssus, necropola romană și medieval-timpurie de la Noviodunum, cercetările de la Dinogetia, mormintele cu ocră de la Chilia Veche, Luncavița, Movila Mocuța, Enisala, Movelele funerare de la Luncavița–*Drumul Vacilor*, movelele funerare de la Mihai Bravu, topoarele din piatră, obiectele de podoabă și accesoriile vestimentare medievale din colecția muzeului, studii istorice și arheologice referitoare la orașul Babadag, aspecte ale epocii bronzului în nordul Dobrogei, sau rapoartele privind cercetările arheologice de salvare de la Frecăței, Luncavița, Nalbant etc.

Abia după anul 2010, Nelu încearcă să se "desprindă" de Dobrogea consemnând în literatura științifică, cu același profesionalism și dedicație pentru noul său loc de muncă, note, articole și studii privind piese din diferite epoci din colecțiile Muzeului din Onești sau descoperiri recente de la Bogdănești, Gura Văii, Căbești, Pătrășcani, Căbești, Gutinași, Viișoara-Mastacăn, Depresiunea Onești sau Troțuș-Tazlău. Dar și în această perioadă cu întoarceri "acasă" la Casimcea, Dinogetia sau Mihai Bravu.

A reușit, într-un singur an, 2016, să publice două volume de autor: *Contribuții arheologice privind habitatul Depresiunii Onești și Glăvănești–Dămcușa. O așezare getică în Bazinul Zeletinului*, pe care, aproape cu cerneala încă neuscătă, le-a trimis colegilor și bibliotecii muzeului tulcean.

Ioan Vasiliu ne-a fost coleg așadar 24 de ani! Altfel spus – o viață de om. Cum să-i măsurăm!? Doar vom deschide o carte. Și Nelu este acolo! Adică cu noi acum! Cu noi, în muzeele din neștiut!

Florin Topoleanu